

Millî Edebiyat - 2

1. İlk şiir denemelerini Servetifünun hareketinin edebiyat dünyasında etkin olduğu yıllarda Mekteb ve Resimli Gazete’de yayımlamıştır ancak ismini II. Meşrutiyet’ten sonra çıkarmaya başladığı Sırat-ı Müstakim adlı dergideki edebî verimleri ile duyurmuştur. Ustalıkla ortaya koyduğu manzumeleri, nesirleri ve fikirleriyle edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen - - - -, Servetifünun’un çetrefilli dilinden yeni edebiyatın gerçek ve yaşayan Türkçesine geçiş sürecinde önemli bir konumu temsil etmiş, manzum ve mensur eserlerine Türk halkının doğal ifade biçimlerini başarıyla aktarmayı bilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Mehmet Akif Ersoy
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı
2. Ey Türk, senin köyün hür bir yuvadır
Çiftlik değil, yoktur beyi ağası
Her köylünün var bir çifti tarlası,
Öz evinde o hem bey hem ağadır.

Hiç kimsenin yarıcısı rençberi
Olmaz, ancak olur vatan askeri.

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade bir dille söylenmiştir.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Millî - romantik bir duyuş söz konusudur.
D) Hitabet üslubu vardır.
E) Teşhiş sanatı yapılmıştır.
3. • Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri
Zafer dedikleri kahraman peri
Susandan kaçır da çoşana gider.

- Gümüş bir dumanla kaplandı her yer
Yer ve gök bu akşam yayla dumanı
Sürüler, çimenler, sarı çiçekler
Beyaz kar, yeşil çam yayla dumanı

Aşağıdaki özelliklerden hangisinin bu şiir parçaları için benzer olduğu söylenemez?

- A) Edebî gelenek B) Konu C) Nazım birimi
D) Dil E) Ölçü

4. Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu’muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz.

Aşağıdaki şiir parçalarından hangisi bu dizelerde belirtilen sanat ilkesinin bir örneği değildir?

- A) Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanımçın yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.

- B) Bu yolda herkes bir ey delikanlı
Diriler şerefli ölüler şanlı
Yurt için döğüşen başı dumanlı
Her zaman bu şandan, o şana gider.

- C) Tuna’nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana.
Bir hayal isterim Boğaziçi’nden
Bakarım “İstanbul!” diye her yana.

- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar,
Ne de şeytan bir günahı,
Seni beklediğim kadar.

- E) Gölgele içinde ağaçlar yorgun,
Her tarafta yetim bir tevekkül var.
Sanki fısıldıyor Anadolu’nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr

5. **Servetifünun ile Millî Edebiyat şiirinin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Servetifünun şiirinde aruz ölçüsü tercih edilirken Millî Edebiyat’ta daha çok hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Servetifünun şiirinde “Sanat sanat içindir.” anlayışı hâkimken Millî Edebiyat sanata toplumsal bir misyon yüklemiştir.
C) Servetifünun şiirinde nazım birimi olarak genellikle beyit tercih edilirken Millî Edebiyat’ta bent kullanımı yaygındır.
D) Servetifünun şiirinde günlük dilden uzak bir dil kullanılırken Millî Edebiyat’ta halkın konuşma dili esas alınmıştır.
E) Servetifünun şiirinde Fransız şiirinin etkisi görülürken Millî Edebiyat, klasik Türk şiiri örneklerinden yararlanmıştır.

Millî Edebiyat - 2

6. Sakarya'da ebedîlik sırrına eren
Kahramanlar arasından geçiyor tren.
Hatırasız harabeler önünde durup
Duyuyoruz ruhumuzda hazin bir gurup.
Sonra yine tren sesi, yine yolculuk,
Her saniye karşımızda başka bir ufuk!
Ey bu yolda sıralanan gazi tepeler!
Siz de koşup gelirdiniz bilseydiniz eğer.
Bilseniz ki Dumlupınar önünde yarın
Ayini var hürriyete tapanların!

Bu dizelerde Millî Edebiyat Dönemi şiirini besleyen aşağıdaki kaynaklardan hangisi vurgulanmamıştır?

- A) Tarihî gelişmeler
B) Kahramanlık teması
C) Halk deyişleri
D) Birlik duygusu
E) Sade dil

7. Ölmez bu vatan farz-ı muhâl ölse de hattâ
Çekmez kürenin sırtı bu tâbût-ı cesîmi
(farz-ı muhal: varsayalım ki, küre: yeryüzü, cesîm: büyük)

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?

- A) Kişileştirme
B) Açık istiare
C) Benzetme
D) Mübalağa
E) Kapalı istiare

8. 1885'te İstanbul'da doğan sanatçı Mekteb-i Hukuk tahsili görmüştür. Şiir, tiyatro, antoloji, roman ve biyografi gibi alanlarda eser vermiş, gazetelerde fıkra ve makaleler kaleme almıştır. Edebî hayatının önemli dönüm noktalarından biri Mehmet Akif ile kurduğu arkadaşlık olmuş, Sırat-ı Müstakim ve Tercüman-ı Hakikat gibi dergi ve gazetelerde daha çok kahramanlık ve vatan sevgisi temalarını işleyen şiirlerinin yayımlanmasıyla adını duyurmuştur. Sanatçının adı "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır / Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandaş" dizeleri ile özdeşleşmiştir.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisi tanıtılmaktadır?

- A) Mithat Cemal Kuntay
B) Memduh Şevket Esendal
C) Arif Nihat Asya
D) Necmettin Halil Onan
E) Kemalettin Kamu

9. Bakın, bizim öz Türkçemiz ne hoş dil;
Onun her bir nağmesi,
Gökten gelen hitap gibi saf sesi
Ne bülbüle, ne duduya eş değil.

Bu dil alageyiklerin içtiği
Yakut renkli çaylar gibi şarıldar;
Orhun ile Kızılırmak gibi ki
Sularında ruhtarımız pırıldar.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetin
Eski yeni dillerin
Anlattığı milletiz

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme ve abartma vardır.
B) Didaktik iletiler içermektedir.
C) Somutlama yapılmıştır.
D) Beğeni ve gurur duyguları hâkimdir.
E) Türk milleti, dilinin güzelliğinden hareketle övülmektedir.

10. **Tevfik Fikret**

Ey sahn-ı mezâlim...Evet, ey sahne-i garrâ,
Ey sahne-i zî-şâ'saa-i hâile-pîrâ!
Ey şa'saanın, kevkebenin mehdi, mezârı
Şarkın ezeli hâkime-i câzibedârı;
Ey kanlı mahabbetleri bî-lerziş-i nefret
Perverde eden sîne-i meshûf-ı sefâhet;
Ey Marmara'nın mâi der-âgûşu içinde
Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde;

(Ey zulümler sahnesi... Evet, ey gösterişli sahne, ey faci-alar süsleyen şaşaalı sahne! Ey şaşaanın, tantananın beşiği, mezarı; Doğu'nun ezeli cazibeli hükmedeni. Ey kanlı sevgileri nefretle titremeden besleyen sefahate susamış göğüs. Ey Marmara'nın mavi kucaklayışı içinde ölmüş gibi dalgın uyuyan canlı yığın.)

Yahya Kemal

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim, gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

İstanbul'u konu edinen bu iki şiir parçası ile ilgili karşılaştırmada aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki şiir parçasında da kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) İki şiir parçasında da şehre seslenilmektedir.
C) Tevfik Fikret'te nefret, Yahya Kemal'de sevgi ön plandadır.
D) Tevfik Fikret aruz ölçüsünü tercih ederken Yahya Kemal 14'lü hece ölçüsünü kullanmıştır.
E) Tevfik Fikret'in dili ağırken Yahya Kemal düşüncelerini duru bir Türkçeyle ifade etmiştir.

